

notitie

Verzamelde reacties publieke consultatie
Webrichtlijnen versie 2

Datum
18 maart 2011

Lijnparaaf	Medeparaaf	Afschrift aan

De staatssecretaris van Economische Zaken heeft op maandag 17 september 2007 het actieplan open standaarden en open source software aan de Tweede Kamer gestuurd. Het doel van het actieplan is om de informatievoorziening toegankelijker te maken, onafhankelijkheid van ICT leveranciers te creëren en de weg vrij te maken voor innovatie.

Een onderdeel van het actieplan is het opstellen van een lijst met standaarden, die vallen onder het principe "pas toe of leg uit" (comply-or-explain). Het College Standaardisatie spreekt zich uit over de standaarden die op de lijst zullen worden opgenomen, o.a. op basis van een expertbeoordeling van de standaard. De expertbeoordeling van Webrichtlijnen versie 2 heeft plaatsgevonden tijdens een bijeenkomst op donderdag 25 januari 2011. Conform procedure is het expertadvies vijf weken publiek geconsulteerd. Dit document bevat alle ontvangen reacties op de consultatieronde van Webrichtlijnen versie 2.

In dit document vindt u achtereenvolgens de reacties van:

- Belastingdienst
- Kamer van Koophandel
- Microsoft
- Ministerie van Defensie
- Ministerie van ELI
- Netwerk Groen Links
- Proxy Laboratories

Reactie Belastingdienst

Datum
18 maart 2011

3.2 Vragen over hoofdstuk 1 van het expertadvies ("Doelstelling expertadvies")

Vraag:

1. Nee.

3.3 Vragen over hoofdstuk 2 van het expertadvies ("Toepassing- en werkingsgebied")

Vraag:

2. Ja, met de volgende toevoegingen:

2.1 Functioneel toepassingsgebied

Deze paragraaf doet geen expliciete uitspraak over het toepassen van de Webrichtlijnen op interne producten. Het is ook niet mogelijk om alle interne, webgebaseerde informatie-, interactie-, transactie- en participatiediensten met terugwerkende kracht aan te passen aan de Webrichtlijnen, maar men had wel de nieuw te ontwikkelen producten op kunnen nemen. Ook intern spelen zaken als toegankelijkheid (voor eigen medewerkers) en goede zoekresultaten. Zeker als je de Belastingdienst als voorbeeld neemt. Deze werkgever heeft heel wat mensen in dienst met toegankelijkheids-issues bij de producten waar ze dagelijks meewerken. Bovendien kosten slechte zoekresultaten op het intranet van de Belastingdienst veel (belasting)geld in de vorm van niet effectief besteedde tijd.

Voor externe producten mag wat de Belastingdienst betreft de opsomming verder uitgebreid/verduidelijkt worden. Het is nu nog niet duidelijk of al deze items onder het toepassingsgebied vallen:

- content/applicaties op andere sites (sociale media, youtube, community's, etc)
- webapplicaties, zoals bijvoorbeeld het aangifteprogramma van de Belastingdienst
- persoonlijke portals om eigen gegevens te raadplegen, wijzigen etc.
- tijdelijke campagnerelateerde websites / applicaties.

3. Ja. Wel een vraag hierover. In versie 1 is bij het 'Organisatorisch werkingsgebied' het volgende opgenomen: "*Organisaties die onderdeel zijn van de rijksoverheid zijn vanaf 1 september 2006 verplicht ervoor te zorgen dat alle nieuwe websites voldoen aan de standaarden. Reeds bestaande websites moeten uiterlijk 31 december 2010 aan de standaarden te voldoen.*"¹ Is er in versie 2 ook sprake van een cesuurdatum die in het verleden ligt? M.a.w. is er sprake van terugwerkende kracht?

3.4 Vragen over hoofdstuk 3 van het expertadvies ("Toetsing van de standaard aan de criteria")

Vraag:

4. Ja.
5. Ja. Wel nog een vraag hierover. Is er al zicht op wanneer versie 2 getoetst (inclusief uitreiken waarmede) zou kunnen worden? Dus wanneer zal ook ongeveer het moment zijn dat de overheidswebsites moeten gaan voldoen aan versie 2? Is dat in 2011 te verwachten?

¹ Bron: www.forumstandaardisatie.nl.

6. Ja.

7. Ja, met de volgende opmerking:

3.4.5 Migratie

In de laatste alinea staat dat de Webrichtlijnen in een zo vroeg mogelijk stadium moet worden meegenomen in het proces van ontwerp en realisatie van dienstverlening die via het web ontsloten wordt. De tekst "zo vroeg mogelijk" geeft aan dat er nog tijd kan zitten voor het daadwerkelijk meenemen van de Webrichtlijnen. De webrichtlijnen moeten echter één van de uitgangspunten zijn en zitten dus helemaal aan het begin van het traject, al vóór er sprake is van ontwerp en zeker vóór realisatie.

3.5 Vragen over hoofdstuk 4 van het expertadvies ("Advies aan Forum en College")

Vraag:

8. Ja.

9. Ja.

10. Ja.

3.6 Resterende inhoudelijke opmerkingen

Vraag:

11. Nee.

Reactie Kamer van Koophandel

Datum
18 maart 2011

Memo

aan
Bureau Forum Standaardisatie

van
Rob Spoelstra

kenmerk

datum
7 maart 2011

onderwerp
Consultatie Webrichtlijnen versie 2

L.S.,

Hierbij reageren wij op uw schriftelijke verzoek van 4 februari 2010 om te reageren op het voorstel om Webrichtlijnen versie 2 toe te voegen aan de lijst van open standaarden waarvoor het 'comply-or-explain' principe geldt.

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standaardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op Webrichtlijnen versie 2). [paragraaf 1.1 t/m 1.7 van het expertadvies].

Nee.

2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde functionele toepassingsgebied van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 2.1 van het expertadvies]

Eens gezien de toelichting maar het lijkt ons verstandig om misverstanden te voorkomen om de definitie op pagina 14 te wijzigen in "Webgebaseerde informatie-, interactie-, transactie- en participatiediensten ten behoeve van de dienstverlening door organisaties".

3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde organisatorische werkingsgebied van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

Eens.

4. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]

Eens.

5. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

Eens, wellicht wel goed om bij de één na laatste alinea op pagina 19 te melden dat dit uiteraard ook geldt voor overheidsorganisaties die zelf webbased diensten realiseren. Bijvoorbeeld door "(interne en externe)" toe te voegen aan leveranciers.

Datum
18 maart 2011

6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van opname van Webrichtlijnen versie 2 op de lijst met open standaarden? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]

Eens.

7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]

Eens. Met daarbij de kanttekening dat de opmerking over de cesuurdatum (derde bullit) bij het tweede bullit ook geldt voor het eerste bullit.

8. Bent u het eens met de samenvatting van de overwegingen van de expertgroep? [paragraaf 4.1 van het expertadvies]

Eens.

9. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie? [paragraaf 4.2 van het expertadvies]

Eens.

10. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan de indiener? [paragraaf 4.3 van het expertadvies]

Eens.

11. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent Webrichtlijnen versie 2 die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van Webrichtlijnen versie 2 op de lijst met standaarden?

Dit is de eerste keer dat er sprake is van een upgrade van een bestaande comply or explain afspraak. Het lijkt ons een goede zaak om principe afspraken te maken over het versiebeheer van de open standaarden. En dan met name de termijn dat de "oude" versie nog mag worden gehanteerd. Wanneer hier geen algemene uitspraak over kan worden gedaan dient dit per standaard te worden bepaald.

Met vriendelijke groet,

Rob Spoelstra
Informatiearchitect KvK Nederland

Reactie Microsoft

Datum
18 maart 2011

From: Paul Honout
Subject: Consultatieprocedure Webrichtlijnen versie 2

Geachte heer/mevrouw,

In de bijlage van deze e-mail vindt u de inbreng namens Microsoft Nederland op de consultatieprocedure Webrichtlijnen versie 2.

Mochten er vragen en/of opmerkingen zijn naar aanleiding van dit document, bel of mail dan gerust.

Met hartelijke groet,

Namens Microsoft BV

Paul Honout
Online Marketing Group Lead
Microsoft B.V.

Consultatieprocedure Webrichtlijnen versie 2

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standaardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op Webrichtlijnen versie 2). [paragraaf 1.1 t/m 1.7 van het expertadvies].

In paragraaf 1.5 wordt melding gemaakt van de samenstelling van de webrichtlijnen 2, waarna in paragraaf 1.6 wordt ingegaan op de relatie tot andere (internationale) standaarden. Hoewel men aangeeft dat WCAG 1.0 in het verleden beperkingen gaf in gebruik - met name op zaken zoals technologieafhankelijkheid en het ontbreken van conformiteitsniveaus - wordt in onze optiek onvoldoende uitgelegd waarom deze nieuwe versie van de webrichtlijnen (versie 2) opnieuw afwijkt van internationale standaarden.

Door af te wijken van internationale standaarden (in dit geval WCAG 2.0) wordt het voor wereldwijd opererende IT-leveranciers vrijwel onmogelijk software te ontwikkelen die kan voldoen aan de voorgestelde webrichtlijnen. Zeker indien niet alleen de Nederlandse overheid, maar ook andere lokale

overheden zouden kiezen voor het afwijken van de internationaal geldende standaard.

Datum
18 maart 2011

Omdat de Nederlandse universele principes (zoals opgenomen in deel I van Webrichtlijnen versie 2) mogelijk wel een meerwaarde bieden aangaande de gebruiksvriendelijkheid en vindbaarheid, stellen we voor deze principes aan te bieden aan het W3C, als toevoeging op de WCAG 2.0 standaard. Voor dit moment adviseren we te conformeren aan de WCAG 2.0 zonder toevoeging van andere nationaal geldende voorwaarden. Daarmee is er een grotere kans op een brede ondersteuning van toegankelijkheidsprincipes. Dit omdat internationaal opererende leveranciers van standaard software zich zullen willen conformeren aan internationaal geaccepteerde open standaarden.

2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde functionele toepassingsgebied van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 2.1 van het expertadvies]

Ja, onder verwijzing naar eerder vernoemd commentaar dat het afwijken van de internationaal afgesproken open standaard in het nadeel zal zijn van de Nederlandse overheid en het beschikbare aanbod aan standaard software beperkt.

3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde organisatorische werkingsgebied van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

Ja, onder verwijzing naar eerder vernoemd commentaar dat het afwijken van de internationaal afgesproken open standaard in het nadeel zal zijn van de Nederlandse overheid en het beschikbaar aanbod aan standaard software beperkt.

4. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]

Ja, onder verwijzing naar eerder vernoemd commentaar dat het afwijken van de internationaal afgesproken open standaard in het nadeel zal zijn van de Nederlandse overheid en het beschikbaar aanbod aan standaard software beperkt.

5. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

Omdat de principes in deel I van Webrichtlijnen 2 in bepaalde gevallen conflicteren met de gemaakte keuzes in de internationale werkgroep van

WCAG 2.0, kan niet worden vastgesteld of de Webrichtlijnen 2 een bruikbare standaard betreft, vanwege het afwijken van de internationale standaard WCAG 2.0.

Datum
18 maart 2011

Zo heeft de werkgroep voor WCAG 2.0 destijds een bewuste keuze gemaakt richtlijn U.1.3 (Kopregel-hiërarchie) niet als zodanig te formuleren binnen WCAG 2.0 maar louter correct gebruik van de hiërarchie voor te schrijven, omdat dit grote impact zou kunnen hebben voor IT-ontwikkelaars, en de meerwaarde voor de doelgroep als relatief klein is beoordeeld.

Een ander, soortgelijk voorbeeld betreft U.9 (Openheid), waarbij onvoldoende kan worden vastgesteld wat de impact hiervan gaat zijn voor internationale IT-leveranciers. Als dit betekent dat voor Nederland een ander licensiemodel wordt vereist, of software van internationale softwareleveranciers niet langer kan worden ingezet op de Nederlandse markt, moet goed worden afgewogen in welke mate dergelijke regelgeving bijdraagt aan de context en doelstelling van toegankelijkheid en een kwalitatieve informatie voorziening.

In paragraaf 3.2.3 wordt tot slot melding gemaakt van de vaststelling dat Webrichtlijnen 2 geen daadwerkelijke concurrenten kent. Hier kan Microsoft zich niet in vinden, daar WCAG 2.0 als internationaal ontwikkelde en geaccepteerde open standaard wel degelijk een concurrent betreft ten opzichte van de voorgestelde nationaal ontwikkelde richtlijnen.

6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van opname van Webrichtlijnen versie 2 op de lijst met open standaarden? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]

Zie antwoord vraag 5.

7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van Webrichtlijnen versie 2? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]

De grootste uitdaging qua impact zit niet in de aanwijzing van een nationale standaard. Zoals de afgelopen jaren is gebleken is de werkelijke impact afhankelijk van inzetbaarheid en bekendheid van de richtlijnen. Hierbij vragen we ons af in welke mate de impact van Webrichtlijnen 2 daadwerkelijk verbeterd, ten opzichte van de impact die kan worden bereikt met het internationaal geaccepteerde WCAG 2.0.

8. Bent u het eens met de samenvatting van de overwegingen van de expertgroep? [paragraaf 4.1 van het expertadvies]

Datum
18 maart 2011

Omdat wij ons niet kunnen herkennen in de visie uit het document kunnen wij ons ook niet vinden in deze samenvatting.

9. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie? [paragraaf 4.2 van het expertadvies]

Wij adviseren nogmaals te onderzoeken in welke mate Webrichtlijnen 2 een noodzakelijke toevoeging op WCAG 2.0 betreft. Microsoft adviseert de Nederlandse overheid zich te conformeren aan deze internationale standaard, zodat een brede ondersteuning vanuit de markt voor deze toegankelijkheidseisen is gewaarborgd, en de drempel wordt verlaagd voor het werken met deze toegankelijkheidseisen, op nationale én internationale schaal.

10. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan de indiener? [paragraaf 4.3 van het expertadvies]

Ja, met in acht neming van eerder beschreven kritiek.

11. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent Webrichtlijnen versie 2 die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van Webrichtlijnen versie 2 op de lijst met standaarden?

Zie de overige opmerkingen.

Reactie Ministerie van Defensie

Datum
18 maart 2011

LS,

Defensie ziet nadrukkelijk meerwaarde om webrichtlijnen V2 op te nemen in de standaardiatelijst.

Interne behandeling heeft niet geleid tot andere inzichten dan die al beschikbaar zijn.

Met vriendelijke groet,

Luitenant Kolonel ing. F.Th. (Fekke) Bakker
Programmamanager

.....
Afdeling Informatievoorziening
Hoofddirectie Informatievoorziening en Organisatie
Ministerie van Defensie

Beste,

Namens Daan Langendoen, directeur DOB van 'oud-LNV', het volgende m.b.t. een aantal lopende openbare consultaties:

3) Webrichtlijnen versie 2: oud-LNV is in deze expertgroep vertegenwoordigd door Bert van Loon / DR. Dé expert op dit gebied binnen oud-LNV. Tevens zijn de agentschappen van oud-LNV, op enkele details na, inmiddels gemigreerd naar de Webrichtlijnen versie 1. Deze volgende versie is gebaseerd op de meest recente W3C (world wide web consortium) standaarden en is de natuurlijke opvolger van de Webrichtlijnen versie 1. Een aantal beperkingen van deze standaard worden verholpen. Oud-LNV is accoord met het advies van de expertgroep om de Webrichtlijnen 2 op te nemen op de lijst van 'comply or explain' standaarden.

Met vriendelijke groet,

Hans van der Burght

.....
Directie Organisatie Bedrijfsvoering
Domein Informatie
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Prins Clauslaan 8 | 2595 AJ | 's-Gravenhage | Kruid 6
Postbus 20401 | 2500 EK | 's-Gravenhage
.....

Reactie Netwerk Groen Links

Datum
18 maart 2011

Van: Namens netwerk groenlinks

Als geïnteresseerd raadslid, met digitale dienstverlening in portefeuille, heb ik kennis genomen van de webrichtlijnen. De volgende zin trof mij hierbij:

Met de aanbevelingen richten de Webrichtlijnen zich echter bijvoorbeeld ook op betere vindbaarheid van webcontent door zoekmachines.

Op gemeentelijk niveau lopen inwoners daar vaak op vast. M.i. wordt er teveel vanuit de organisatie gedacht en niet vanuit de behoeften van inwoners. Een voorbeeld: voor een inwoner is er geen verschil tussen een klacht en een melding. Dat zorgt dus voor onvindbaarheid van b.v. het (juiste!) klachtenformulier of het meldingenloket.

Graag (meer) aandacht daarvoor bij de inrichting van webcontent/trefwoordenregisters.

Met vriendelijke groet,
Netty Weijenberg
fractievoorzitter **GroenLinks** Aa en Hunze

Reactie PROXY Laboratories BV

Datum
18 maart 2011

Aan Forum Standaardisatie
Postbus 84011
2508 AA Den Haag

Betreft: Reactie op openbare consultatie maart 2011

Leiden, 7 maart 2011,

Geachte heer/mevrouw,

via deze weg doe ik u de reactie namens PROXY Laboratories BV op de openbare consultatie van de volgende standaarden toekomen.

- Webrichtlijnen
- Samenwerkende catalogi
- MIME

Met betrekking tot de eerste twee standaarden wil ik aangeven dat, aangezien de toepassingsgebieden van deze standaarden zich primair binnen het (rijks)overheidswerkgebied bevinden, ik daarop geen commentaar zal geven.

Laat onverlet dat deze standaarden, indien van toepassing, wel degelijk door mij als referentiemateriaal gebruikt zullen worden.

De beantwoording van de consultatievragen met betrekking tot de MIME standaard treft u in bijlage 1.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben verblijf ik,

met vriendelijke groet,

HC de Raad
Manager ICT
PROXY Laboratories BV
Archimedesweg 25
2333CM Leiden